ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ

7700 Търговище, пл. Свобода
Телефон: +359 601/68 612; факс: +359 601/620 57, 622 12
e-mail:obshtina@targovishte.bg; www.targovishte.bg

Ниво на конфиденциалност 1

[TLP-GREEN]

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА

ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ

ЗА 2024 ГОДИНА

Програмата за развитие на туризма в община Търговище е разработена на основание чл. 11 от Закона за туризма, в съответствие с Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма, във връзка с приоритетите на Областната стратегия за развитие на туризма и съобразно задачите на Общинския план за развитие на Община Търговище .

Общинската програма за развитие на туризма в община Търговище е приета с Решение №18, Протокол №50 от 27.04.2023 г. на Общински съвет – Търговище.

Настоящата програма за развитие на туризма в община Търговище е естествено продължение на дейностите по извеждане и систематизиране на целите, мерките и приоритетите за утвърждаване на устойчиви и балансирани схеми за развитие и управление на туристическите дейности и потенциал на общината.

В Програмата за развитие на туризма в община Търговище бяха заложени определени цели и приоритети, базирани на действащите механизми в условия на нормална икономическа и социална среда, в която туризмът е сред отраслите в икономиката с потенциален растеж, както в регионален, така и на национален мащаб.

Оценяват се възможностите, които страната ни предоставя за целогодишни туристически посещения с богато културно-историческо наследство и вдъхновяваща природа, природните богатства, както в близост до българското Черноморие, така и във вътрешността на страната.

През 2024 г. България е посрещнала около 6 % повече туристи в сравнение с предходната 2023 година. Реализираните туристически нощувки у нас за изминалата 2024 г. са с 2% по-малко спрямо 2023 г.

Реализираните нощувки в Община Търговище за периода януари - декември 2024 г. са на 29 940 лица. Броят на гостите, отседнали в местата за настаняване са близо 21 154, от които 18 636 са българските посетители и 2 518 чужденци. Като цяло се запазва тенденцията спрямо 2023 г. Приходите от нощувки са в размер на 2 401 018 лв., в средно 10 места за настаняване.

Действащи са четири постоянни музейни експозиции (Археологическа експозиция, Славейково училище, Свещарова къща, къща-музей „Никола Симов - Куруто). Хаджи Ангеловата къща е все още затворена за посещения към момента поради реставрация. В процес е проектиране обновяването на експозицията. Реализирани са общо четири проекта: два - насочени към реставрация и консервация на музейни обекти (Хаджи Ангелова къща и Захариева къща), на обща стойност 363 437 лв., един - насочен към реорганизация и частично оборудване на фондохранилището в с.Баячево (8 281 лв.) и един за издаване на каталог „Колекция сукмани и саи от фонда на РИМ – Търговище. (Каталог)“ (8 880 лв.). Всички проекти са финансирани по програми на Министерство на културата. Спечелени са два проекта, които ще се реализират през 2025 г., финансирани от Министерство на културата:

- „Изготвяне на проект за обновяване на постоянната етнографска експозиция на РИМ-Търговище“ на стойност 94 458 лв.
- „Каталог на изложба „По острието на историята“ - колекция хладно оръжие XIX – XX век от фонда на РИМ – Търговище“ на стойност 20 707 лв.

Община Търговище финансира в размер на 30 000 лв. изработването на архитектурен проект за укрепване, реставрация и ремонт на сградата на Археологическата експозиция, в която има сериозно напукване и деформации. Свещаровата къща е включена като обект за реставрация и консервация в Концепцията за интегрирани териториални инвестиции (КИТИ), „Устойчиво развитие на територията, обновяване и модернизация на градската

среда в град Търговище“. Също така се финансира изложбата „Хора и улици. Град като град“ по Програма „Култура плюс“.

В периода август – октомври са проведени археологическите разкопки на късноантична и средновековна крепост Мисионис. Те бяха финансирани от държавния бюджет в размер на 400 000 лв. и от Община Търговище в размер на 34 000 лева. Окончателно е финализирана процедурата и Мисионис бе предоставен за стопанисване от държавата на Община Търговище.

Античният и средновековен град Мисионис е със специален фокус към археологическите обекти, засилващи вниманието към културно-историческият туризъм, позволяващ утвърждаването му като целогодишна дестинация с положителен ефект на национално и регионално ниво.

Дейностите, заложени за изпълнение в Общинската програма за развитие на туризма в Община Търговище за 2024 г., в основната си част бяха реализирани. Бяха осъществени събития от културния и спортен календар на общината. Бе проведен Традиционният пролетен панаир и Изложение Търговище – събития, съпътствани от богата културна и увеселителна програма.

Изготви се рекламен календар за 2025 г., представящ ценни, интересни, любопитни и новооткрити експонати от фонда на музея. Популяризира се Търговище и музейните обекти чрез предавания на БНТ, БНР, БТА, Радио Фокус, Радио Шумен, Радио Енерджи, ТВ КИС 13, ТВ „БЪЛГАРИЯ 24“.

Подобряването на дигиталното промотиране, изготвянето на кратки видеа, даващи информация за архитектурната забележителност със съвместна работа на експерти и представители на туроператори, са определящи за създаването на туристически продукт, популяризиращ региона и страната целогодишно. Развиването на комплексен туристически продукт и ефективен регионален маркетинг.

Организацията и информационното обслужване бяха част от компетенциите на Туристическия информационен център и Община Търговище. Предоставяна бе информация за популяризиране на онлайн каналите на Министерство на туризма. Бяха сведени актуални статистически данни за изготвяне на анализ, одобряване на текстови и имиджови брошури с обекти за рекламни клипове от Организацията за управление на Дунавски туристически район. Системно се поддържа интернет сайта и фейсбук страницата на Туристическия информационен център. Проведени бяха събирания на Консултативния съвет по въпросите на туризма в Община Търговище. Разглеждани и засягани бяха актуални теми и събития. Съвместно с Местното туристическо сдружение се поддържаха контакти с туроператори.

Планирането на дейностите по програмата за развитието на туризма за 2025 г. от Общинската програма за развитие на туризма в община Търговище трябва да бъдат реалистични: от една страна трябва да бъдат изпълними като заложени цели, а от друга страна, да бъдат осъществими като разполагаеми ресурси в условия на невъзможност за планиране и целеполагане.

Осъществяването на целите, заложени в програмата, изисква значителни финансови ресурси. Съгласно чл. 60, ал.1 от Закона за туризма средствата за развитието на туризма в общините се набират от:

1. средства, предоставени за изпълнение на целеви програми и проекти;

2. средствата, събрани от туристическия данък;

3. дарения и помощи, средства по международни програми и споразумения, когато не е предвидено те да постъпят в държавния бюджет.

Приходите от туристически данък през 2024 г. са в размер на 15 500 лв., като за 2023 г. са били в размер на 15 000 лв. През 2025 г. са предвидени приходи от този данък в размер на 15 500 лв.

Настоящият Отчет по Общинската програма за развитие на туризма в Община Търговище за 2024 г. е приет с Решение №….., Протокол №…. от …..……2025 г. на Общински съвет – Търговище.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ

7700 Търговище, пл. Свобода
Телефон: +359 601/68 612; факс: +359 601/620 57, 622 12
e-mail:obshtina@targovishte.bg; www.targovishte.bg

Ниво на конфиденциалност 1

[TLP-GREEN]

ПРОГРАМА
ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
2025 ГОДИНА

ВИЗИЯ

Община Търговище - разпознаваема туристическа дестинация с утвърден индивидуален облик.

ЦЕЛИ

Целите за развитието на Община Търговище се базират на постигане на устойчиво развитие на туризма чрез:

- Изграждане на работещ и конкурентноспособен модел на развитие;
- Разумно използване на природния и културен туристически ресурс и развитие на модерна туристическа инфраструктура;
- Балансирано развитие на туристическия продукт;
- Провеждане на активна маркетингова политика на дестинацията за популяризиране и утвърждаване нейния имидж на туристическия пазар;
- Укрепване на институционалната рамка за развитието на туризма в общината;
- Насърчаване координирането на политиката и сътрудничеството между местната власт, частния сектор и неправителствените организации;
- Организация и информационно обслужване;
- Насърчаване развитието на малкия и среден бизнес и разкриване на нови работни места в сферата на туризма. Провеждане на професионално обучение и повишаване на квалификацията, изграждане на нови умения на заетите в туристическия бизнес.

Основните направления, свързани с развитието на туризма в общината, ще се базират на потенциала (природно и културно-историческо наследство), с който тя разполага, като продуктовата диверсификация се осъществи чрез разработването на нови продукти. Традициите, природните дадености и местоположението на общината са предпоставка за развитието на различни видове туризъм, определящи туристическия продукт на общината: Културен/Познавателен; Селски; Екологичен; Спортен; Винен туризъм.

Основните предизвикателства и рискове са свързани с инфраструктурното осигуряване, изграждането на съоръжения за допълнителни развлекателни дейности и атракции. На практика всички предвидени дейности ще подпомагат туристическото развитие, защото са свързани с подобряването на месната среда (селища, пътища, инфраструктура и др.), неотменна част от туристическия продукт на всяка дестинация.

ПРИОРИТЕТИ

Културно - познавателен туризъм

Културният туризъм заема 11,1% в дела на всички туристически продукти в България. Съществува тенденция на ръст на културния туризъм в световен и национален мащаб. Културният туризъм задоволява специфични естетични, интелектуални и психологически потребности на личността и предполага висока обща култура, засилена любознателност и наличието на изследователски дух у практикуващите го туристи. Този вид туризъм може да бъде изключително вълнуващ и удовлетворяващ. По територията на цялата страна са пръснати уникални археологически открития – древни селищни могили от епохата на неолита, тракийски светилища и гробници, останки от римски градове, византийски и средновековни крепости, църкви и манастири, текета и много други.

Тракийско, римско, византийско, турско, възрожденско и съвременно присъствие са напластявали културата и ценностите в района на Община Търговище. Крепостите и

селищата край Търговище разкриват значимото място, което регионът е заемал в живота на Първото и Второ Българско царство.

Ранновизантийският и средновековен град Мисионис е първообразът на гр. Търговище, утвърдил се като търговски и християнски център, със стратегическо отбранително значение за българските столици Велики Преслав и Велико Търново.

Министерският съвет прие решение за безвъзмездно предоставяне за управление на „Късноантичен и средновековен град „Мисионис“ на община Търговище за срок от 10 години.

Потенциалът за експлоатация и развитие на културно-историческите забележителности са заложени в следните:

МЕРКИ:

- Разработване на стратегия за ползването на „Късноантичен и средновековен град „Мисионис“ по разкопки, консервация, социализиране и маркетинг;
- Оценка и анализ на разполагаемият ресурс и препоръка за превръщането им в завършен туристически продукт с атрактивен характер;
- Оптимално използване и съхраняване на културния потенциал – архитектурно-историческото наследство, паметници на културата, музеи, фестивали, обреди, традиции и обичаи за активизиране на туристическата индустрия;
- Насърчаване на сувенирната индустрия;
- Обучение и квалификация на кадри пряко ангажирани в отрасъла за работа в сферата на културният туризъм, а именно; аниматори, уредници, организатори, екскурзоводи и др.;
- Изпълнение на дейностите заложени в Културният календар на общината;
- Разработване на информационна система и поставяне на указателни табели за местонахождението на културно - историческите туристически обекти;
- Разработване на периодични маркетингови проучвания относно специфичните интереси и нужди на туристите при посещенията си;
- Изготвяне на специализирана информация за ученици с цел засилване на интереса и подобряване на знанията им относно културно-историческите забележителности в община Търговище.

Екотуризъм

Основният фактор, който предопределя избора на дестинация за екотуризъм е атрактивната природа с богато биоразнообразие: природни паркове, уникални природни забележителности, впечатляващи пещери.

Създадени са условия за всякакви екологично съобразни дейности – разходки, планински преходи, наблюдение на птици, животни и растения, посещение на природни забележителности и много други. Основна и водеща обаче винаги е мисълта за съхраняване и опазване на природата. 72% от практикуващите екотуризъм го съчетават с други видове туризъм.

МЕРКИ:

- Активна грижа чрез планове за управление на защитените територии;
- Провеждане на умерена политика и в рамките на допустимото ползване на екологичен ресурс;
- Изработване на механизми генериращи приходи за опазване на биологичното разнообразие;
- Подобряване на общата информираност относно разполагаемият ресурс в община Търговище;
- Разработване на специални образователни програми и залагането им в образователният процес на подрастващите;

- Изграждане на обща и специализирана инфраструктура при разработване на продукти и услуги в областта на екотуризма.

Селски туризъм

Селският туризъм в основната си част популяризира българския бит и култура, като гарант за запазване на националната ни идентичност, съхранявайки фолклора, обичаите и традициите ни. В българското село туристът е желан гост. Той може да участва в селскостопанската работа, излети, преходи с коне, в изучаването на местни занаяти и местната кухня, беритба на горски плодове и билки. Проблемите в селския туризъм са свързани с инфраструктурата.

МЕРКИ:

- Утвърждаване на мерки по съхраняване автентичността и уникалната селска атмосфера;
- Балансирано изграждане на туристическата инфраструктура в съотношение семплост/лукс;
- Изграждане и утвърждаване на маршрути по стопанства;
- Популяризиране на българската кухня, месни традиционни кулинарни специалитети и типичното топло българско гостоприемство;
- Изготвяне на календар на фолклорни събития, сборове, седенки, обичаи;
- Съхраняване на традиционните дейности в селското стопанство. Възможността туриста да участва от първа ръка в процеса на добиване, отглеждане и консумация на продукцията.

Спортен/приключенски туризъм

По своята същност спортният туризъм може да има активен или пасивен характер, в зависимост от участието в него. Пасивността се изразява в това туриста да бъде зрител а не пряк участник. Главни негови почитатели са младите хора и хората на средна възраст с афинитет към физическите активности и приключенията .

МЕРКИ:

- Насърчаване създаването на туристически спортно-развлекателни центрове;
- Изграждане и развитие на спортна инфраструктура;
- Популяризиране на активни дейности и спортни мероприятия с регионален и международен характер
- Изграждане на спортни навици и двигателен режим в младите хора;
- Популяризиране на община Търговище като туристическа дестинация чрез известни спортисти свързани с района;
- Изготвяне на туристически пакетни услуги включващи културен, еко, селски и др. видове туризъм.

Винен туризъм

Виненият туризъм е специфична продуктова структура, който съчетава пътуване с мотив дегустация и търговия на вино с култура, история, красива природа и добра кухня. Традициите във винопроизводството и винената култура са характерни за района ни. Наличието на подходящи почви, благоприятен климат и особености на релефа създават добри условия за развитие на винарството и винен туризъм.

МЕРКИ:

- Увеличаване и обновяване качеството на лозарските масиви

- Утвърждаване и популяризиране на месни сортове
- Изграждане на партньорство между производители и дистрибутори
- Активна комуникация с туроператори
- Популяризиране и масовост в процеса на гроздобер , технологичен процес и дегустация чрез оформяне на комплексни туристически продукти

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Ефективно туристическо развитие, подчинено на опазването, възстановяването и съхраняване на природното и културно-историческо наследство за бъдещите поколения;

- По-високо качество на живот на местното население в общината в икономически, социален и психологически аспект;

- Решаване на маркетингови задачи и постигане на стандартите за качество на предлаганите туристически услуги.

Планирането на дейностите по програмата за развитието на туризма за 2023 г. от Програмата за развитие на туризма в община Търговище трябва да бъдат реалистични: от една страна трябва да бъдат изпълними като заложени цели, а от друга страна, да бъдат осъществими като разполагаеми ресурси в условия на невъзможност за планиране и целеполагане.

Осъществяването на целите, заложени в програмата, изисква значителни финансови ресурси. Съгласно чл. 60, ал. 1 от Закона за туризма средствата за развитието на туризма в общините се набират от:

1. средства, предоставени за изпълнение на целеви програми и проекти;

2. средствата, събрани от туристическия данък;

3. дарения и помощи, средства по международни програми и споразумения, когато не е предвидено те да постъпят в държавния бюджет.

През 2025 г. са предвидени приходи от туристически данък в размер на 15 500 лв. Това е осреднената сума на база постъпилите приходи от този вид данък в предходните три години. През 2024 г. събраните средства са в размер на 15 500 лв., през 2023 г. са 15 000 лв. а през 2022 г. – 16 055 лв.

ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА – ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ

дейности	**срок**	**Отговорна организация**	**Прогнозна финансова стойност в лв.**	
			От Общински /Републикански бюджет	От туристически данък
1.ИЗГРАЖДАНЕ НА НОВА И ПОДДЪРЖАНЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩА ТЕХНИЧЕСКА И ТУРИСТИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА				
1.1Регионален Исторически музей -Мисионис-арх.разкопки, реставрация и консервация -Ремонт сграда на Археологически музей гр.Търговище-ППР	12.2025г	Община Търговище Регионален Исторически музей	11 978 3 240	
1.2 Подновяване и изграждане на нова информационна и указателна инфраструктура в градска среда/насочващи съоръжения към туристически обекти	12.2025г	Община Търговище Туристически информационен център		2 000
1.3 Основен ремонт и обновяване на Художествена галерия “Никола Маринов“ гр. Търговище	12.2025г	Община Търговище Художествена галерия “Никола Маринов“ гр. Търговище	378 000	
2. МАРКЕТИНГ И РЕКЛАМА				
2.1 Участие в туристически изложения и борси в страната	12.2025г	Община Търговище Туристически информационен център		1 000
2.2 Изработка, печат и разпространение на рекламни материали	12.2025г	Община Търговище Туристически информационен център		1 500

2.3 Маркетинг и реклама на Традиционен пролетен панаир Търговище	12.2025г	Община Търговище Туристически информационен център		2 000
3.ОРГАНИЗАЦИЯ И ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ				
3.1 Издръжка Туристически информационен център	12.2025г	Община Търговище		7 500
3.2 Изработване на сувенири и рекламни артикули за продажба в ТИЦ	12.2025г	Община Търговище Туристически информационен център		1 500
ОБЩО ЗА :			**393 218**	**15 500**
ОБЩО по чл.60 ал.2 от Закон за туризма				**15 500**

Настоящата Програма за развитие на туризма в Община Търговище за 2025 г. е приета с Решение № …., Протокол № …. от ……..2025г. на Общински съвет – Търговище.